

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

STÖÐUSKÝRSLA FRÁ SAMHÆFINGARSTÖÐINNI

Dags: 05.09.2014

kl.18:00

Varðar: Eldgos í Holuhrauni, norðan Vatnajökuls

Megin atriði

- Áfram öflugt hraungos í Holuhrauni
- Ný gossprungu
- Jarðskjálftavirkni áfram
- Hættumat óbreytt
- Lokanir enn í gildi

Eldgosið og jarðskjálftavirkni:

Frá vísindamannaráðsfundi í morgun

Enn gýs í Holuhrauni. Engar vísibendingar eru um að það sé í rénun. Um kl. 7 í morgun barst tilkynning um að tvær nýjar gossprungur hefðu opnast sunnan við núverandi sprungu, frá fréttamanni RÚV, sem flaug yfir svæðið. Vísindamannaflug sem farið var í klukkan 08:30, með sérfræðingum frá Veðurstofu Íslands og Jarðfræðistofnun Háskóla Íslands, leiddi í ljós að hraunið úr nyrðri gossprungunni (sprunga 1) rennur enn aðallega til ANA og hefur lengst frá í gær. Töluverð virkni er í sprungunni og er hæðin á gufustrókum ca. 15.000 fet. Mun minni strókar eru frá nýju sprungunum (sprunga 2) en gufa og gas stígur til suðausturs. Sigketillinn í Dyngjujökli virðist hafa dýpkað en engar breytingar er að sjá á Bárðarbungu. Skjálftavirkni mælist svipuð og í gær. Um 170 skjálftar hafa mælst frá miðnætti, þeir stærstu, 4, 4 og 5, 3, við Bárðarbunguöskjuna um miðnætti. Dálítill órói sást á mælum upp úr kl. þrjú í nótt en draga fór úr honum um 6 leytið í morgun. Hægt hefur á jarpskorpuhreyfingum mældum með GPS en mælingar sýna smávægilega aukningu í leiðni í Jökulsá á Fjöllum. Mikið brennisteinstvíldi (SO₂) mælist í kringum gosstöðvarnar eins og í gær en engar tilkynningar um öskufall hafa borist.

Varúðarráðstafanir:

Rétt er að áréttu að lokun lögreglustjóranna á Húsavík og Seyðisfirði á hálendinu norðan Vatnajökuls eru enn í gildi. Allir vegir inn á svæðið eru einnig lokaðir. Fjölmiðlar og vísindamenn hafa til þess haft takmarkaðan aðgang að lokaða svæðinu gegn framvísun sérstakra leyfa. Lokað hefur verið fyrir þann aðgang eftir að nýju sprungurnar mynduðust nær jöklinum. Ákvörðunin verður endurmetin á morgun laugardag. Ákvörðunin er fyrst og fremst í varúðarskyni vegna hættu á jökulhlaupi ef gosið kemur upp undir Vatnajökli. <http://www.vegagerdin.is/media/umferd-og-faerd/Halendi.pdf>

Umtalsvert magn af brennisteinstvíldi stígur upp af hrauninu. Verði vísindamönnum og fjölmiðlafólki aftur hleypt inn á svæðið er nauðsynlegt er fyrir alla sem vinna nálægt gosstöðvunum að vera með gasmæla og hafa gasgrímur tiltækar. Sérstök hætta getur skapast í lægðum þar sem þessi efni setjast og /eða þar sem er lygnt. Vinnueftirlitið telur brýnt að allar stofnanir og fyrirtæki sem koma nálægt eldgosum séu með viðeigandi áhættumat og viðbragðsáætlanir í samræmi við reglugerð nr. 920/2006

Búið er að aflétta lokunum um Dettifossveg (nr.862) vestan Jökulsár á Fjöllum frá þjóðvegi 1 norður að Dettifossi.

Aðrar leiðir á svæðinu en að Dettifossi eru áfram lokaðar þar á meðal gönguleiðir.

Litakóði fyrir flug er appelsínugulur fyrir Bárðarbungu og gulur fyrir Öskju.

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD

Flóðahætta

Enn er hætta á flóði og byggir það hættumat á því að enn getur gosið undir Vatnajökli, hvort sem það yrði í Dyngjujökli eða í öskju Bárðarbungu. Nýju sprungurnar eru sunnar en sprunga 1, eða um 2 km frá jökulbrún. Vatn er rennur undan jökli á Flæðurnar síðdegis getur valdið því að fólk verði innlyksa.

Hættumat

Ekki er hægt að segja til um það á þessari stundu hvert framhaldið verður. Fjórir möguleikar eru taldir líklegastir:

- Að innflæði kviku stöðvist og skjálftahrinan fjari út og ekki komi til annars eldgoss.
- Gangurinn nái til yfirborðs á fleiri stöðum utan jökuls. Ekki er hægt að útiloka gos með hraunflæði og/eða sprengivirkni.
- Gangurinn nái til yfirborðs undir jökli. Gosið myndi leiða til jökulhlaups í Jökulsá á Fjöllum og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli.
- Gos í Bárðarbungu. Gosið gæti leitt til jökulhlaups og e.t.v. einnig sprengigoss með öskufalli. Mestar líkur eru á að hlaup kæmi niður Jökulsá á Fjöllum, en ekki er hægt að útiloka aðrar hlaupaleiðir: Skjálfandafljót, Kaldakvísl, Skaftárkatla og Grímsvötn.

Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.

Samhæfing aðgerða

Samhæfingarstöðin í Skógarhlíð er að störfum og samhæfir aðgerðir og upplýsingagjöf. Í morgun var fundur í vísindamannaráði almannavarna þar sem farið var yfir nýjustu mælingar vísindamanna og staðan metin. Í framhaldi var fundur með aðgerðarstjórninni á Húsavík og aðgerðir dagsins samhæfðar. Einnig er samstarf við Vatnajökulspjóðgarð vegna umferðar, lokana og umhverfismála. Í dag var fundur með Veðurstofunni og Umhverfisstofnun þar sem farið var yfir gasmælingar á svæðinu og áframhaldandi vöktun gasi. Þýrla Landhelgisgæslunnar flaug yfir gossvæðið í morgun og verður farið yfir ný gögn og mælingar úr fluginu á vísindamannaráðsfundi í fyrramálið. Í samvinnu við Stjórnstöð almannavarna hjá Evrópusambandinu (ERCC) hafa verið útbúin kort með nýjustu fánlegu gögnum, s.s. gervitunglamyndum. Nú liggja t.d. fyrir kort af byggðinni norðan jökuls, sem væri í hættu ef til flóðs kæmi. Sífelld er unnið að gerð nýrra korta sem sýna breytingar á umhverfinu nálægt gosstöðvunum.

Ferðaþjónustan

Flestir helstu vegir á Íslandi eru opnir og þar með talið þjóðvegur 1. Enn er svæðið á hálendinu norðan Vatnajökuls lokað og hluti Dettifossvegur vestan Jökulsár á Fjöllum (nr. 862) þar sem það telst ekki vera öruggt eins og staðan er í dag. Gossvæðið er um 120 km suður frá þjóðvegi 1. Engar tilkynningar hafa borist um öskufall og allir flugvellir eru opnir.

Upplýsingar:

Fjölmiðlateymi er að störfum í Samhæfingarstöðinni í Skógarhlíð og veitir upplýsingar og sinnir fjölmiðlum. Netfang fjölmiðlateymisins er info@sst.is Símanúmerið er: 570-2644/43.

Vefsíða vegna Bárðarbungu www.avd.is

Twitter: [@almannavarnir](https://twitter.com/almannavarnir)

Facebook: <https://www.facebook.com/Almannavarnir>